

Oikaisuvaatimus/ Koulukuljetusten perusteet 2025 Koulukuljetusoppaan päivitys

Sivltk 10.04.2025 § 33
384/12.01.03.02/2023

Valmistelu ja lisätiedot sivistysjohtaja Matti Kompuinen p. 044 422 4458

Sivistyslautakunnan päätöksestä 6.2.2025 (§ 6) ”Koulukuljetusten perusteet 2025/ koulukuljetusoppaan päivitys” on tehty 17.2.2025 kirjattu oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimus kuuluu seuraavasti: ”Vaadin, että päätös oikaistaan vastaamaan Arja Salon 6.2.2025 esittämää esitystä petovaarakuljetusten järjestämisessä pois lukien kohta ”Kuljetusta ei järjestetä taajama-alueilla, kokonaan valaistuilla koulumatkoilla eikä koulumatkoilla, jotka ovat alle 1 km.”

Oikaisuvaatimuksen tarkemmat perustelut ovat esityslistan oheismateriaalina olevassa oikaisuvaatimuksessa.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kunnan jäsen on:

- henkilö, jonka kotikuntalaisia tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on (kunnan asukas);
- yhteisö, laitos ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa; sekä
- se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä sovelletaan kuntalakia ja lisäksi hallintolain säännöksiä toissijaisina ja täydentävinä. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viivytyksettä. Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta seuraavissa tilanteissa:

- jos päätös, johon oikaisua haetaan, koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa,
- jos oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole asianosainen eikä kunnan jäsen tai
- jos oikaisuvaatimusaikaa ei ole noudatettu.

Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen on sidottu niihin vaatimuksiin, joita oikaisuvaatimuksessa esitetään, eikä se voi käsitellä asiaa laajemmin. Oikaisuvaatimuksen väitteet laillisuusvirheistä tutkitaan. Jos oikaisuvaatimuksessa on tarkoituksenmukaisuusperusteita, harkitaan oikaisuvaatimuksen hyväksymistä esitetyillä tarkoituksenmukaisuusperusteilla. Oikaisuvaatimukseen annettussa päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Oikaisuvaatimus voidaan hylätä, jos päätöksessä ei todeta laillisuusvirheitä. Jos oikaisuvaatimus hyväksytään laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteella, alkuperäinen päätös joko kumotaan tai sen tilalle tehdään uusi päätös.

Oikaisuvaatimuksen laatija on Euran kunnan jäsen ja oikaisuvaatimus on jätetty muutoksenhakumääräajan aikana, joten se on tutkittava.

Päätös on syntynyt laillisessa järjestyksessä, joten oikaisuvaatimusta tulee käsitellä tarkoituksenmukaisuusperusteilla. Seuraavassa päätösehdotuksen perustelut.

Hallintosäännön 25 § mukaan sivistyslautakunta päättää koulukuljetussäännön hyväksymisestä. Sivistyslautakunta on 6.2.2025 päättänyt, ettei koulukuljetusopasta päivitetä, vaan jatketaan nykyisellä voimassaolevalla oppaalla (sivltk 16.5.2024/67 §). Päätös on syntynyt laillisessa järjestyksessä.

Oikaisuvaatimuksessa viitataan lautakunnan jäsen Arja Salon päätösesitykseen, joka ei tullut hyväksytyksi kokouksessa. Päätösesitys kuului seuraavasti: "Euran kunnassa järjestetään petovaarakuljetukset pääsääntöisesti viikoilla 44-10 ja tarvittaessa. Ennen petovaarakuljetusten järjestämistä pyydetään riistanhoitoyhdistykseltä lausunto petojen määrästä alueella. Päätökset tehdään syys- ja kevätkausiksi erikseen. Kuljetusta ei järjestetä taajama-alueilla, kokonaan valaistuilla koulumatkoilla eikä koulumatkoilla, jotka ovat alle 1 km. Huoltajille voidaan maksaa avustusta kuljetuksista, mutta pääsääntöisesti sivistyspalvelut järjestää kuljetukset. Kuljetusopasta päivitetään sivistyslautakunnassa petovaarakuljetusten osalta kun suurpetokannassa ja tilanteessa tapahtuu oleellisia muutoksia. Riistakeskuksesta tiedustellaan susireviiritoimikunnan perustamista. Muutosehdotus otetaan käyttöön heti."

Oikaisuvaatimuksessa todetaan susista tehtyjen havaintojen määrä ja että kahdessa tapauksessa susi on käyttäytynyt vaaratilanteen aiheuttaen. Oikaisuvaatimuksen laatija myös kysyy, kuka tai mikä määrittelee milloin alkaa ajankohtainen uhka ja miten siihen varaudutaan etukäteen siten, että tilanne voidaan estää.

Susien määrä on koko Lounais-Suomessa tilastojen mukaan lisääntynyt lähivuosina, mikä luonnollisesti lisää todennäköisyyttä suden ja ihmisen kohtaamiseen. Lajityypillisesti käyttäytyvä susi on arka ja pysyy pois ihmisasutusten välittömästä läheisyydestä. Poikkeavasti käyttäytyvät sudet pyritään karkottamaan sekä tarvittaessa tilanteen niin vaatiessa lopettamaan vaaratilanteiden välttämiseksi. Mainitut toimenpiteet kuuluvat poliisille.

Hyväksytyssä ja voimassa olevassa koulukuljetusoppaassa todetaan, että "ennen kuljetuksen myöntämistä pyydetään paikalliselta riistanhoitoyhdistykseltä tai Suomen riistakeskukselta **lausunto** petojen esiintymisestä alueella". Petojen kohtaamisista ei tehdä vaara-arviota, mutta syntyneet mahdolliset vaaratilanteet lausunnossa todetaan.

Suurpetoyhdyshenkilö kertoo lausunnossaan alueella esiintyneiden susien määrän ja lisäksi ilmoittaa, jos alueella on ilmoituksia vaaratilanteita aiheuttaneista pedoista, jolloin pystytään reagoimaan koulukuljetusoppaan mukaisesti. Näin on myös toimittu molemmilla oikaisuvaatimuksessakin mainituilla kerroilla kuluvan lukuvuoden aikana ja koulumatkakuljetus on ko. tapauksissa myös määrääjäksi myönnetty. Tällä hetkellä on petovaarakuljetus myönnetty määrääjäksi kahdelle Kiukaisten koulun oppilaaksiottoalueella asuvalle oppilaalle.

Koulukuljetusoppaassa on kirjattu perusteet petovaarakuljetuksen järjestämiseksi seuraavasti:

- alueelle liikkuva susi tai karhu on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti
 - o susi tulee toistuvasti lyhyen ajan sisään asuinrakennuksen pihapiiriin ihmisistä piittaamatta
 - o susi on kohdistanut hyökkäyksen lemmikki- tai kotieläimeen asuinrakennuksen pihapiirissä tai sen välittömässä läheisyydessä
- alueella on emokarhu poikasineen (kuljetus myönnetään ajanjaksolle, jolloin karhu hereillä)

Oppaassa myös todetaan, että koulukuljetuksen järjestämisestä päätöstä tehtäessä käytetään kokonaisharkintaa. Tämä mahdollistaa em. kriteerien lisäksi tilanne- ja tapauskohtaisen harkinnan.

Turun hallinto-oikeus on käsitellyt erään kunnan huoltajan valitusta koulumatkan rasittavuuden, vaativuuden ja vaarallisuuden perusteella tehdystä kielteisestä päätöksestä (H1439/2024). Hallinto-oikeuden ratkaisun perustelujen mukaan koulumatkan ei voida katsoa muodostuvan vaaralliseksi oppilaalle vain sillä perusteella, että alueella on susia tai muita suurpetoja.

Vertailu muiden kuntien petokuljetuskriteereihin osoittaa, että selkeästi suurin osa kunnista noudattaa samankaltaista kriteeristöä, jopa tiukempaa kuin voimassa olevassa koulukuljetusoppaassamme todetaan.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyssä mallissa kriteerinä oleva pelkkä susien esiintyminen johtaisi nykyisellä kasvaneella susimäärällä koulukyydissä olevien oppilaiden määrän huomattavaan kasvuun etenkin Euran pohjois- ja eteläosan kouluissa. Lisäksi ehdotettu taajama-alueiden oppilaiden ottaminen mukaan petokuljetuksiin edellyttäisi käytännössä lähes kaikkien Euran alueella asuvien lasten kuljettamista kouluun, koska susia esiintyy enemmän tai vähemmän koko Euran alueella. Tähän ei kuljetuskalusto, aikataulut eikä koulukuljetusten lakisääteinen (perusopetuslaki 32§) päivittäiseen matkaan käytettävä aikaraja (alakouluikäisen oppilaan koulumatkat odotuksineen koulupäivän aikana korkeintaan 2½ tuntia) riittäisi.

Petovaarakuljetusten myöntämisen perusteeksi laadittuja kriteereitä on harkittu tarkkaan ja laadinnassa on kriteereitä verrattu muiden kuntien vastaaviin. Ajatus ei luonnollisesti ole odottaa nimenomaan lapsille syntyvää vaaratilannetta vaan kriteerit on pyritty tekemään siten, että ne kohtelisivat mahdollisimman tasapuolisesti ja ennakoiden koko kunnan alueen oppilaita sekä olisivat mahdollisimman yksiselitteiset päätöksenteon kannalta.

Suomen metsästyslakia ollaan petojen kannanhoidollisten kriteerien osalta muuttamassa kuluvan kevään aikana ja EU:n komissio ehdotti perjantaina 7.3.2025, että susien suojeluasemaa lievennettäisiin tiukasti suojellusta suojelluksi, mutta tämä vaatii vielä jäsenvaltioiden hyväksynnän.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Matti Kompuinen

Päätösehdotus

Lautakunta toteaa, että oikaisuvaatimukseen ei ole laillisuusperustetta ja että oikaisuvaatimus tarkoituksenmukaisuuteen liittyvin perustein edellä esitetyn perusteella hylätään.

Asian käsittely

Arja Salo teki sivistysjohtajan päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen: "Esitän, että oikaisuvaatimus hyväksytään ja toimitaan oikaisuvaatimuksen sisällön mukaisesti."

Simo Lähteenmäki kannatti Arja Salon tekemää päätösehdotusta.

Koska oli tehty sivistysjohtajan päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus ja sitä oli kannatettu, suoritettiin kädennostoäänestys.

Sivistysjohtajan alkuperäistä päätösehdotusta kannattivat Jukka Virta, Juho Junkkala, Helinä Anttila, Minna Siivonen ja Hannele Henriksson.

Arja Salon päätösehdotusta kannattivat Ilkka Ketola, Ilkka Leija, Arja Salo ja Simo Lähteenmäki.

Kädennostoäänestyksen tuloksena sivistysjohtajan alkuperäinen päätösehdotus jää voimaan äänin 5-4.

Päätös

Alkuperäinen päätösehdotus hyväksyttiin.